

Nem bánja, hogy álmait felülírta az élet...

Messziről jött Mosonmagyaróvárra, nem is akart agrármérnök lenni, de a sors kifürkészhetetlen akaratából nem volt nagyon más választása.

Tanulni akart, először színésznői vágyai voltak, aztán egyetemet akart végezni, és állatorvosként dolgozni. Viszontagságos út után mégis Óváron találta magát az egyetemen, és megtanulta, lassan elfogadta, aztán megszerette az agrárszakmát. Az intézményben mindenki ismerte, kedves, nyugodt természete révén mindenkire volt egy kedves szava, egy őszinte mosolya, és így volt ez hosszú évekig a diplomája megszerzése után is.

Az egyetem lett az első munkahelye, ahol nagyon jól érezte magát. Gyakorló gazdasz férjet választott – megtehetette ezt a „bőség zavarában”, úgy, ahogy az óvári egyetemi évfolyamokban a kisebbségben lévő hallgatólányok mindannyian –, akivel megvalósították közös terveiket, és ma már önállóan gazdálkodnak.

Krass-Tóth Melinda (46) nem ismeretlen a gazdálkodói körökben sem, hiszen aktivitása, szakmai-közéleti és karitatív szerepvállalása lakóhelyén, Újronafőn és a környékben is ismert. Ma már megbékélt azzal, hogy az álmokat gyakran felülírja az élet, de vannak helyzetek, amikor ez nem is baj. Esetében sem...

Temesvári gyökerek

Nagyszülei foglalkoztak mezőgazdasággal, pontosabban a háztáji termeléssel, amit Temesváron, a kertvárosban folytattak. Egy lánccs földterületet – ami talán ½ ha-nak megfelelő terület-mértékegység – kertként műveltek, zöldséget termeltek, piacoztak, és két tehenet tartottak, meg persze aprójószágot.

A nagymama volt a mozgatórugó a gazdaságban, a tata pedig munka után szállt be, mert kelmefestőként a helyi

festődében dolgozott. Az előző este öszeszekészített portékát hajnalban, biciklivel vitték a 300 000 lelkes nagyváros 5-6 km-re lévő, Kossuth téri piacára.

Melinda mindezt gyerekként végignézte, de nem igazán nyerte el a tetszését ez a munka. Szülei ugyan besegítettek a kertművelésbe, de civil szakmájuk volt. Édesapja mentőso-

Leszántás előtt a facélia árvakelés

főrként, édesanyja bőrdíszművesként dolgozott. Melinda a 20-as számú általános iskolába járt, amit ők „vörös-csárdai” iskolának neveztek – ez Temesvár kertvárosi részének is a nem hivatalos neve. Onnan nevezték el, hogy a legenda szerint a betyár Rózsa Sándor két helyi uraság életét oltotta ki egy férfias küzdelemben, akik véréből a falak bizony vörösek lettek... Sok ilyen helyi legenda, elnevezés volt közszájon, amit a gyerekek hamar megtanultak.

Az iskola befejezése után a 2. sz. Matematika-fizika Líceum – ma Bartók Béla nevét viseli – következett, ahova kemény felvételi után lehetett bejutni.

Melinda ugyan nem nagyon kedvelte a reálképzést, de az volt az erősebb, a tartalmasabb iskolaforma. Szerteágazó érdeklődése folytán mellette a néptánc, a színjátszó kör; szavalóversenyek, „Megéneklünk Románia fesztivál” következett, ami alaposan leterhelte.

A reáltárgyak továbbra sem ízlettek neki, ezért a 10. osztályt követően megragadta a lehetőséget, és – az egész nyarat feláldozta a nyelvtanulásnak – latin nyelvből különbözeti vizsgát téve átment a humán profilú filológia-történelem szakra. Érdekessége volt a líceumi képzésnek, hogy szakmát is adott, a reálisok lakatos, a humánosok gyors- és gépipró, illetve varrónő szakmát kaptak, némi gyakorlati és elméleti képzés után.

A négy év elteltével változatlanul az állatorvosi pálya vonzotta, érettségi – és varrónői, illetve lakatos szakma birtokában.

Útkeresés – évekig

Következett az állatorvosi egyetemi felvételi, ahol bizony jött a meglepetés. Addig román nyelven tanulta az irodalmat és törté-

nelmet, de a többi tárgyat magyarul, köztük a felvételi tárgyakat, így az első nekifutás sikertelenül zárult. Irány tehát a munka világa; elment egy közeli alkatrészgyártó céghez, titkárnői állásba. Mellette különórák – biológia, kémia, stb. –, aztán ismét felvételi, és ismét sikertelenül. A magyar gyerekeket – a csak írásbeli vizsgák alapján –, mint kiderült, nem szívesen vették fel, és ebbe lassan bele kellett törődni, igaz, mindez öt évig tartott. Közben titkárságvezető lett, és 23 évesen úgy döntött, hogy lépni kell, mert eljárt az idő...

Közben Romániában, Temesváron az 1989-es rendszerváltó események zajlottak, majd a következő év elején az RMDSZ már jelentősen kezdett megerősödni, és a helyi „Új Szó” napilap egyik augusztusi számában pályázatot hirdetett magyarországi továbbtanulásra. Melinda édesanyja fedezte fel a pályázati lehetőséget, ami szinte rászabottan volt kiírva.

Ő ugyan nem sok esélyt adott magának, de megírta a pályázatot, és végül elnyerte a magyar továbbtanulást, amelynek sürgönyét éppen a születésnapján, szeptember 11-én kapta kézhez. Az állt benne, hogy ottmaradásra felkészülve jelenjen meg 09. 15-én Budapesten, az NEI (Nemzetközi Előkészítő Intézet) központban.

Édesapjával indultak útnak, majd a nagylaki határon tízórás várakozás után átlépve értek – teli izgalommal – Budapestre. Volt azonban egy alapos félreértés a szervezésben, mert az egyévesre tervezett bentlakás célja a magyar nyelv elsajátítása lett volna, de mivel azt mindenki – 125 határon kívüli magyar fiatal – kiválóan beszélte, így az előkészítő okafogyottá vált. Helyette viszont a magyar gimnáziumi anyagokat a magyar felsőoktatási felvételi elvárásainak megfelelően átvették és megtanulták. Mellette szórakoztak, művelődtek és járták, megismerték Budapestet.

Aztán eljött a központi felvételi, ahol Melinda 104 pontot szerzett, ami az állatorvoshoz éppen nem volt elég, még román nyelvvizsgával sem. Ő viszont mindenképpen egyetemre szeretett volna menni, ezért a felajánlott állattenyésztési főiskolákat (Hódmezővásárhely, Kaposvár) nem fogadta el. Elfogadta viszont az Agrártudományi Egyetem Mosonmagyaróvári Karának pótfelvételi lehetőségét. Eljött, és már a vasútállomástól az egyetemig tartó úton eldöntötte, hogy ez a kisváros nagyon szimpatikus számára. A dékán helyettes megnyerő ajánlója, szemé-

lyes meggyőző képessége, az egyetem környéke és ódon épületei pedig szinte azonnal megerősítették az első benyomásait, és eldöntötte, hogy mivel pontjai alapján maradhat, hát marad, és óvári gazdász lesz...

Öt év az egyetemen

Tóth Melinda számára mintegy hat év késéssel, de 1990 őszén elindult a gazdászélet. Hatan voltak külfoniai – ahogy ő fogalmaz –, de nagyon hamar belakta a kollégiumot, komfortosan elhelyezkedett, és szépen vette az akadályokat. A rendszerváltás utáni zavarodottság a mezőgazdaságban tapintható volt, így az oktatás sem folyhatott a régi mederben, különösen ami a gyakorlatokat és azok helyszíneit érintette.

Melinda az érettebb hallgatók nyitott érdeklődésével figyelte a folyamatokat, és egyre több kérdés fogalmazódott meg benne a jövő mezőgazdaságával kapcsolatban. Így például látta, amikor a gazdák a parlament előtt öntötték ki a tejet, a következő alkalommal pedig viszont a Lajta-Hanság Rt. tehenészeti telepén, üzemplátogatáson kérdezhetette meg ennek okait. Kérdéseire – a későbbi férje – az ottani főállattenyésztő adta meg a választ. Ekkor már felsejlett számára, hogy talán az egyéni gazdálkodás felé vezető út lehet az üdvözítő.

Még elsőévesen „bútoroztak össze” Krass Dezső agrármérnökkel, aztán 1993-ban házasodtak meg, és az egyetem, illetve a munka mellett valóban a gazdálkodás felé vették az irányt.

A Mosonmagyaróvár közeli Újrónafőn telepedtek le, ahol házas ingatlant vettek, és első merész lépésként sertéshízlalással indították közös életüket. Kárptólási jegyet vásároltak, földekre licitáltak és a földbérleteket szorgalmazták, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy berendeznek egy olyan magángazdaságot, ami a jövőjüket jelenti majd.

Közben Melinda akadálymentesen vette az egyetemi éveket, mindig többet tudott hozzátenni tudásában is az egyre gyarapodó kisgazdaság fejlődéséhez. MTZ-82 traktort vettek, alapgépekkel, és a földművelés is kezdett jövedelmet termelni. Lovakat vettek, csikókat neveltek, ideális gazdasági környezetet igyekeztek teremteni, azt hobbilovaglási lehetőséggel színesítve.

Persze a sertéshízlalás három éve – akkor még a férje munkája és az egyetem mellett, a volt és kibérelt tsz-majorban – azért mély nyomokat hagyott mindkettejükben. Viszont a bérhízlalással – turnusonként 800-1000 hízóval – megalapozták magángazdaságuk indulását, igaz, 10 évig még disznót sem vágtak – fogalmazza meg akkori átmeneti ellenszenvét a mindenevőkről Melinda. 1996-ban fejezték be a hízlalást, mert akkor már 50 ha feletti területet műveltek, és a növénytermesztési profil egyre vonzóbbá vált számukra...

Hol a traktor, hol a ló nyergében...

Az utolsó egyetemi évek alatt gazdászélet zajlott a javából, hiszen Melinda fiatalasszonyként hol a ló, hol a traktor nyergében ült, és vagy a kedvelésének vagy a munkának hódolt. Egyre kevesebbszer jutott eszébe már az állatorvosi pálya, nagyon megkedvelte a gabona-, az aprómag-termesztést, sőt – mivel a férje a konzervgyárhoz „szerződött” – a zöldségféléket is. Paprika- és paradicsomültetvényt hoztak létre, abban az időben palántát is neveltek, amihez 300 m²-es fóliasátrat állítottak. No, ez volt Melinda szakterülete a családon belül, mert azt a gondoskodást kevesen tudják türelemmel és szakértelemmel végigvinni, amit a palántanevelés megkövetel.

Közben a házukat is felújították, mellé tároló szint építettek, próbálták komfortossá tenni a környezetüket.

A talajművelőgépek nagy elemzője

(folytatás a 124. oldalon)

(folytatás a 122. oldalról)

Aztán, 1996-ban, amikor Melinda le-diplomázott, válaszut elé került. Nem sok ideje volt gondolkodni, mert az egyetem Szaktanácsadó és Továbbképző Intézete állást ajánlott számára, amit négy évre elfogadott.

Falugazdász évek

2000-ben kínálkozott a lehetőség Melinda számára egy más típusú megméretésre, amikor is falugazdász pályázatra jelentkezett. A meghallgatása olyan jól sikerült, hogy nem is falugazdásznak vették fel, hanem a Földművelési Hivatal központjába várták szeretettel. Kénytelen volt bejárni Győrbe két évig – mondjuk nem erre számított, de később már nem bánta –, ellenőrzési és monitoring teendők elvégzése, majd a szövetkezeti üzletreszek kifizetésének koordinálása és kontrollja, végül, utolsó megbízatásaként a pályázatkezelések gyakorlati intézése volt a munkaköri feladata.

Aztán odahaza is sokasodtak a tennivalók, ezért a felszabaduló Mosonmagyaróvár térségi falugazdász munkakörre cserélte a győri bejárás munkát. Ez azonban nem tartott soká, mert éppen átszervezések történtek, új pályázatással, ami egyáltalán nem hiányzott számára. Ekkor volt viszont vezetőváltás az egyetem Szaktanácsadó és Továbbképző Intézete élén, és az új igazgató szaktanácsadási osztályvezetői állásba várta vissza, 2003-ban. Nem mondott nemet, sőt elkötelezte magát, mert érdekesnek találta a munkát, a sok információt, az értelmiségi közeget, a pályázatok gyakorlatát, a sok külföldi utazást és a megszerzhető tudást, stb. Négy évet töltött az intézetben, aztán végleg eldöntötte, hogy a családi gazdaságuk főállású alkalmazottja lesz...

Gazdaasszonyi minőségben

2008-tól Krass-Tóth Melinda gyakorlatilag a saját gazdaságuk vezetője, de természetesen a korábbi nyüzsgő életformája mégsem teszi lehetővé, hogy csak ezzel a szakmai munkával foglalkozzon. Igaz, hogy egy élhető faluban, a várostól csak tíz km-re laknak és gazdálkodnak, de ő is érezte, hogy ez egy ereje teljében lévő agrárszakembernek, aki sokkal nagyobb teherbírási, bizony kevés. Éppen ezért kö-

rülnezzett, hogy mit lehetne kezdeni a felszabaduló idejében, és nem kellett messze mennie, hiszen a Baráti Kör Újrónafőért Egyesület tárt karokkal várta.

Az egyesület újraélesztése 2006-ban kezdődött, ez a közösség a település hagyományait szeretné ápolni, amellet, hogy a rászorulókat, időseket, gyerekeket szociális vagy karitatív megsegítéséről is igyekszik gondoskodni, illetve összetartó erőt kíván sugározni. Ismertté vált rendezvényük a birkapörkölt fesztivál, amely emlékeztet a falu múltjából kitörölhetetlen és a Hany-széli területeken meghonosodott birkatartó hagyományokra.

Szerepvállalás a kamarában

Krass-Tóth Melinda a Magyar Agrárkamara újjáalakulásának hírére természetesen azonnal csatasorba állt, mert meggyőződése, hogy számos neuralgikus kérdésben eljött a rendcsinálás ideje. Felkérésre elvállalta a Győr-Moson-Sopron megyei Agrárkamara mezőgazdaságért felelős alelnöki tisztségét, társadalmi elfoglaltságként. Ugyan a munka lényege még most körvonalazódik, de hisz mindabban, ami majd a jobbítást szolgálja a termelők számára. A Szaktanácsadó és Továbbképző Intézetben végzett munkája során volt lehetősége figyelemmel kísérni az osztrák agrárkamara irigylésre méltóan olajozott működését, ami – nem tagadja – nagyon megtetszett neki, és amit abból követésre alkalmasnak talál, azt, ha csak lehet, idehaza is szeretné meghonosítani. Nem feltétlenül másolásról van szó, csak ésszerű adaptálásról, hiszen az osztrákok előnye e tekintetben nem kevesebb, mint hatvan év.

A Magyar Agrárkamara köztestületi minőségében kell, hogy mást, hogy újat adjon – mondja Melinda. Óriási lehetőség és nagy kihívás ez a jelenlegi állapot – de az utolsó is egyben, amelylyel élni kell. Mindebben különösen nagy szerep jut az agrárértelmiségnek, és ezt fel kell vállalni.

Rengeteg munka van például a külföldiek földvásárlási gyakorlatát és jelenlegi tulajdonlását illetően, és ha ez nem változik, akkor a magyar földműves megérheti, hogy zsellér lesz saját hazájában. Legfontosabb tehát a földtörvény rendbetétele, a földbizottságok hatáskörének bővítése a haszonbérletek bevonásával. Emel-

lett pedig számos működő és legálisnak vélt ügyvédi praktikát kell még a földforgalommal összefüggésben felülvizsgálni... De óriási feladat az öntözési gyakorlat egyszerűsítése is, amely egyre fontosabb és sürgetőbb, az időjárás változása és szélsőségei miatt...

Álom helyett módszeresen felépített valóság

Krass-Tóth Melinda lassan megkedvelte a gazdálkodást, a növénytermesztést. Növényvédő szakmérnök és nem mellékesen mezőgazdasági szaktanácsadó is, ami azt igazolja, hogy teljesen átprogramozta korábbi önmagát. Minden permetezésnél ott áll a tábla szélén, hajnalban a féllábú fácánkakassal és a háromlábú nyúllal is találkájára van, mert ismerik egymást. Együtt él, lélegzik a természettel, aztán meg alig várja a termelői összejöveteleket, ahol a gazdálkodás jövőjéről lehet vitázni és jó döntéseket hozni.

A mára közel 200 ha-nyi földterületükön hibridkukorica-vetőmag előállításával és aprómagtermesztéssel foglalkoznak, megfelelő vetésváltást alkalmazva. Nem nagy a gazdaság, de alaposítást, törődést, szakmaiságot igényel ez a munka. A gépesítésük megújult, öntözőgépek is dolgoznak, tehát a termelés egyre kevésbé kiszolgáltatott az időjárási szélsőségeknek.

A jövőre tehát felkészült a Krass család, Melinda még sokáig aktív lesz, férjét, ha hamarosan eléri is a nyugdíjkorhatárt, várja a magángazdaságuk. Nyugodtan tervezhetnek tehát, különösen, ha az apa-fiú kapcsolat ezt megerősíti, hiszen Tamás – aki most autószerelőként dolgozik – erőteljes érdeklődést mutat a mezőgazdaság iránt. Ez mindenképpen örömdetes, mert így még jobb a jövőt tervezni, ha a megtermelt javak a családban maradnak. Melinda pedig elkötelezett a gazdálkodás, valamint a mezőgazdaság szervezeti és funkcionális megújítása dolgában. Elégedett a családdal, az otthonukkal, a falujukkal, az együttműködő kollégákkal, a szomszédokkal és mindennel, ami a gazdasággal összefügg. Minden mondatából és gondolatából az derül ki, hogy jó döntést hozott, amikor Mosonmagyaróvárra eljött felvételizni...

Nagy Zoltán